CH□ƠNG II:

PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH KINH TẾ - XÃ HỘI

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

K T CỔU

I. T□NG QUAN V□ PHÂN T□CH CH□NH S□CH KINH T - X□ H□I

II. M□T S□ M□ H□NH PHÂN T□ CH CH□NH S□CH KINH T - X□ H□I

III. M□ H□NH PHÂN T□CH CH□NH S□CH THEO QUAN □IỢM H□P L□

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

I. T□NG QUAN V□ PHÂN T□CH CH□NH S□CH KINH T - X□ H□I

1. Khái niệm phân tích chính sách kinh tế - xã hội

• Chính sách là sản phẩm chủ quan của nhà n- ớc. Chính sách có thể đúng hoặc không; đúng nhiều hoặc đúng ít.

• Muốn biết những điều đó, các chính sách cần đ- ợc phân tích.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

*Sản phẩm của phân tích chính sách là những lời khuyên hay những kiến nghị.

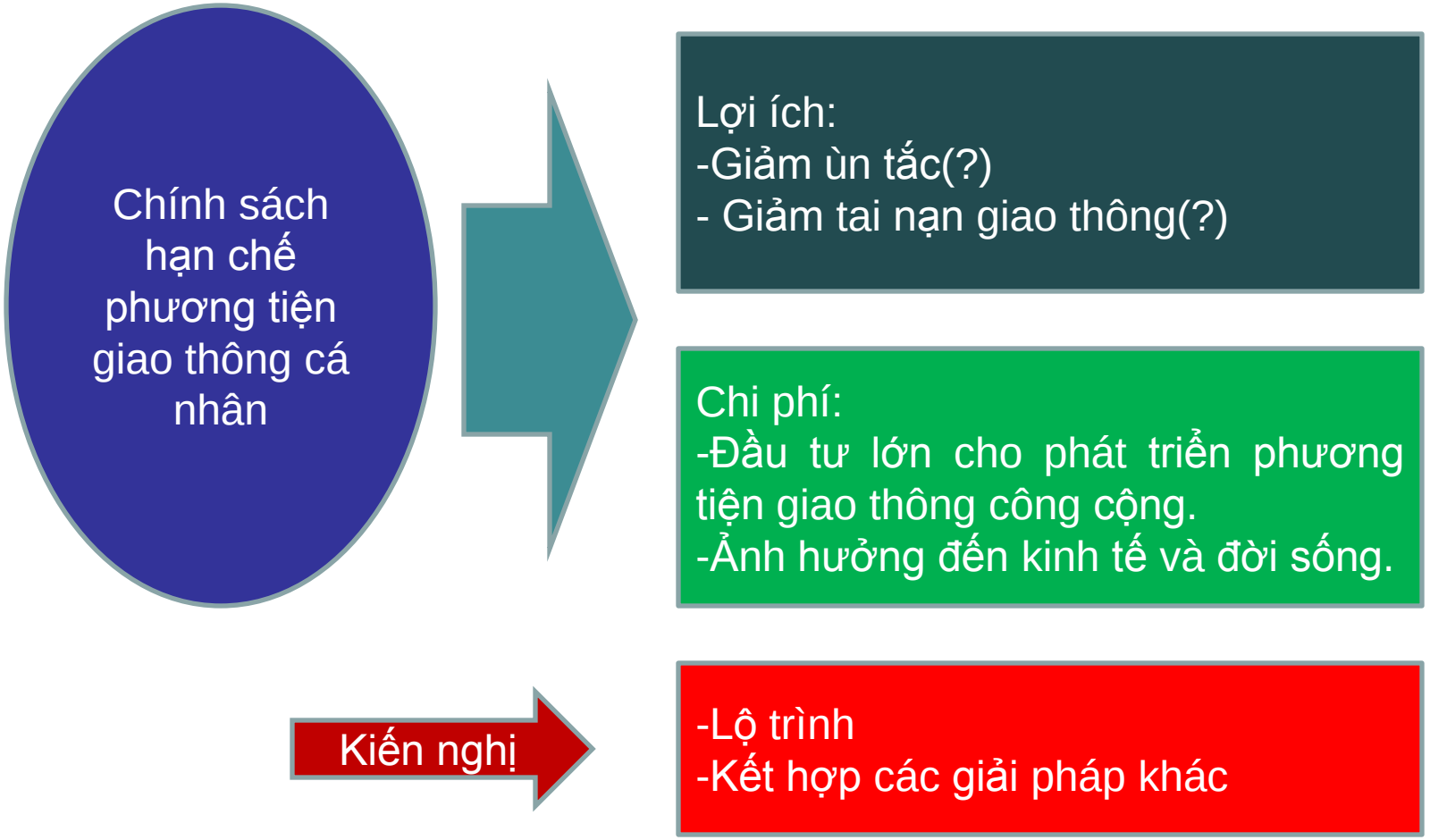

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

• Sản phẩm của phân tích chính sách liên quan đến các quyết định của nhà nước.

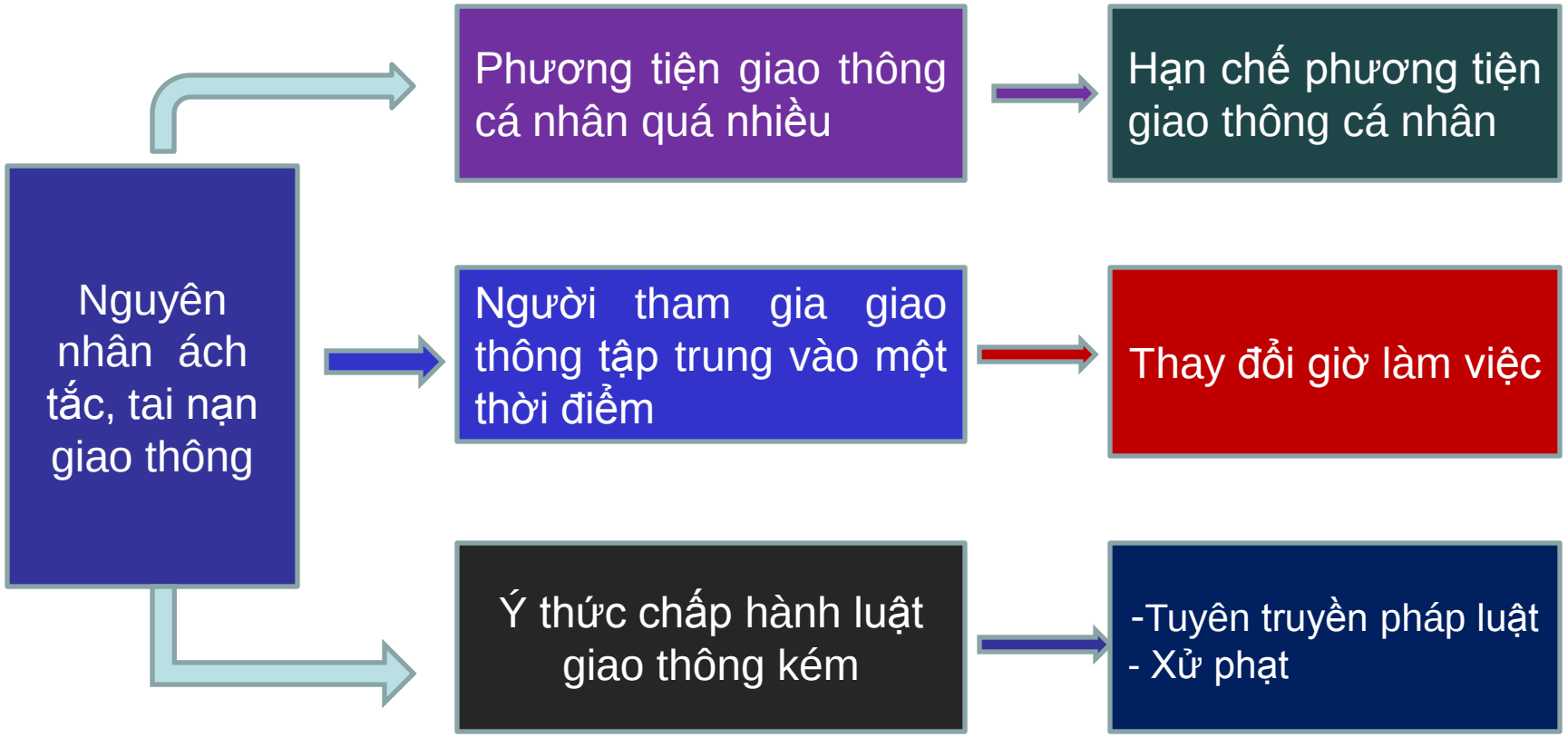

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

• Phân tích chính sách được tiến hành ở tất cả các giai đoạn của chu trình chính sách nên lời khuyên có thể cho người hoạch định, có thể cho người thực thi hoặc tổng kết, điều chỉnh chính sách.

• Các tổ chức và cá nhân cũng cần nhà phân tích để có được những lời khuyên liên quan đến những chính sách có thể ảnh hưởng lên lợi ích của họ.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

• Từ sau chiến tranh thế giới thứ Hai, các chính sách ở nhiều n- ớc t- bản chủ nghĩa đã trở thành công cụ quan trọng để ổn định nền kinh tế, xoa dịu những mâu thuẫn vốn có của chủ nghĩa t- bản.

• Từ đó, phân tích chính sách đã dần dần trở thành một lĩnh vực hoạt động quan trọng đối với quản lý nhà n- ớc và hoạt động của doanh nghiệp.

* Phân tích chính sách là *quá trình xem xét, so sánh, đánh giá mục tiêu, nội dung và các ảnh h□ởng của chính sách để đ□a ra những lời khuyên (kiến nghị) đối với những ng□ời quyết định chính sách và chịu sự tác động của chính sách.*

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

2. Nhiệm vụ của phân tích chính sách

1. Hình thành cơ sở lý luận và thực tiễn của các chính sách

2. Xem xét, đánh giá - u nh- ợc điểm của các mục tiêu và các giải pháp, công cụ chính sách

3. Đánh giá các ảnh hưởng của chính sách đến sự phát triển kinh tế -xã hội của đất nước, cũng như hoạt động của các chủ thể kinh tế - xã hội

4. Đề ra khuyến nghị điều chỉnh, hoàn thiện và đổi mới các chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

*Từ nhiệm vụ phân tích chính sách, khái niệm có thể rút ra là:

Phân tích chính sách kinh tế - xã hội là việc sử dụng những tri thức, kinh nghiệm… để chỉ ra những ưu điểm, nhược điểm của các chính sách, từ đó góp phần hoàn thiện các chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

3. Phân tích chính sách đã trở thành một nghề

Các nhà phân tích chính sách làm việc trong các cơ quan nhà n- ớc, các công ty t- vấn, các viện nghiên cứu, các tổ chức chính trị - xã hội…

Là những cố vấn về chính sách, họ đ- ợc đào tạo chính quy về phân tích chính sách.

Các nhà phân tích chính sách có tổ chức riêng nh- Hiệp hội phân tích chính sách công và quản lý.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

• Nhiệm vụ của các nhà phân tích chính sách phụ thuộc vào mối quan hệ của họ với người thụ hưởng kết quả phân tích chính sách.

Những người sử dụng kết quả phân tích chính sách

-Cơ quan, cá nhân chịu trách nhiệm soạn thảo, ban hành và thực thi chính sách.
-Các đối tượng chịu sự tác động của chính sách

Phân tích chính sách sẽ được thực hiện theo những cách thức khác nhau và nhằm những mục tiêu khác nhau.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

• Trong thực tế, các nhà quản lý cũng là ng- ời phân tích chính sách. Họ th- ờng thiếu thời gian, kỹ năng và nguồn lực để phân tích chính sách.

• □ nhiều quốc gia, khi các cơ quan nhà n- ớc không có đủ đội ngũ các nhà phân tích chính sách của mình, họ sẽ thuê dịch vụ t- vấn của các công ty t- vấn chính sách.

• Các cơ quan của chính quyền địa ph- ơng th- ờng sử dụng những nhà t- vấn chính sách trong tr- ờng hợp đặc biệt nh- hoạch định chính sách mới, cải tổ bộ máy, đánh giá các ch- ơng trình lớn.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

• Các viện nghiên cứu và các trường đại học cũng có thể cung cấp dịch vụ phân tích chính sách.

• Nhiều nhà phân tích chính sách không chỉ làm việc cho các cơ quan Nhà nước, mà còn cung cấp dịch vụ tư vấn chính sách cho các doanh nghiệp, hiệp hội nghề nghiệp, công đoàn...

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

4. Những yêu cầu đối với người phân tích chính sách

Thứ nhất, phải hiểu được thực chất của các vấn đề chính sách và tìm ra các giải pháp phù hợp (Quyền sử dụng đất).

Họ cũng phải có khả năng xác định lợi ích và chi phí của các phương án chính sách và làm cho người sử dụng bị thuyết phục bởi sự đánh giá của họ.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ hai, nhà phân tích phải xác định được thời điểm phù hợp cho sự can thiệp bằng chính sách của nhà nước.

- Nhà nước sẽ phải can thiệp khi nào?
- Phạm vi và mức độ can thiệp?
- Hình thức can thiệp?

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ ba, nhà phân tích cần có kiến thức và kỹ năng cho phép dự đoán và đánh giá với độ tin cậy cao ảnh h- ởng của các ph- ơng án chính sách.

- Phân tích chính sách đòi hỏi phải có kiến thức tổng hợp.

- Những tri thức cần thiết cho phân tích chính sách kinh tế: Kinh tế chính trị, kinh tế học vi mô, kinh tế học vĩ mô, khoa học quản lý…

- Phân tích chính sách kinh tế còn đòi hỏi phải đ- ợc dựa trên kinh nghiệm và sự am hiểu thực tiễn.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ tư, nhà phân tích cần có hiểu biết sâu sắc về hành vi của các đối tượng chịu sự tác động của chính sách.

- Hiểu biết các chủ thể liên quan đến chính sách và lợi ích của họ.
- Phản ứng của các chủ thể trước tác động của chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ năm, nhà phân tích phải xây dựng được mối quan hệ hợp lý với người sử dụng các kiến nghị chính sách.

Những kiến nghị sửa đổi chính sách thường trái với dự kiến, suy nghĩ của người hoạch định chính sách. Do đó, những kiến nghị không dễ được chấp nhận.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

5. Quan điểm phân tích chính sách kinh tế - xã hội

▪ *Quan điểm vì lợi ích của đất nước, của đa số nhân dân.*

1. • Phân tích chính sách kinh tế - xã hội phải xuất phát từ cách nhìn nhận, đánh giá nhất định.
2. • Phân tích chính sách công phải xuất phát từ lợi ích của đất nước.
3. • Chính sách có thể tác động khác nhau đến các giai tầng, cần phải xuất phát từ lợi ích của đa số người dân.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- *Quan điểm lịch sử.*

1. Mỗi chính sách đưa ra chỉ phát huy tác dụng trong hoàn cảnh lịch sử nhất định.
2. Khi hoàn cảnh thay đổi, các chính sách kinh tế - xã hội cũng cần được thay đổi cho phù hợp.
3. Không có chính sách vạn năng cho mọi nước, mọi hoàn cảnh.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

▪ *Quan điểm cách mạng.*

1. Nhận thức được xu thế vận động, phát triển của các sự vật, hiện tượng; tính tất yếu phải thay cũ, đổi mới…
2. Cần chỉ ra những hạn chế về nội dung cũng như phương thức thực hiện chính sách.
3. Dám đối mặt với các thế lực ngăn cản việc hoạch định, thực thi các chính sách cần thiết cho đất nước.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- *Quan điểm hệ thống.*

1. Phải phân tích mỗi chính sách trong mối quan hệ hữu cơ với các chính sách và các công cụ quản lý vĩ mô khác.
2. Mỗi chính sách có mục tiêu riêng của mình nhưng đều phải hướng vào việc thực hiện những mục tiêu chung của đất nước.
3. Những chính sách của địa phương phải phù hợp với chính sách của trung ương, chịu sự quản lý của trung ương.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- *Quan điểm thực tiễn, hữu dụng.*

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

6. Cơ sở thông tin của phân tích chính sách kinh tế - xã hội

▪ Thông tin có vai trò quan trọng:

1. Cho biết mức độ cần thiết của chính sách.
2. Những nhân tố mới ảnh hưởng đến việc thực thi chính sách.
3. Những ưu nhược điểm của chính sách.
4. Ưu nhược điểm của việc tổ chức, thực thi chính sách.
5. Phản ứng của các đối tượng chịu sự tác động của chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- Những nguồn thông tin quan trọng nhất bao gồm:

- *Thông tin kinh tế - xã hội.* Là tình hình, số liệu phản ánh những diễn biến của đời sống kinh tế - xã hội, ảnh hưởng tới tiến trình chính sách.

- *Thông tin chính trị.* Những thay đổi về chính trị có thể dẫn đến những thay đổi về chính sách.

-*Thông tin quy phạm.* Là thông tin về hệ thống những văn bản pháp luật có hiệu lực đang điều hành các mối quan hệ kinh tế - xã hội.

-*Thông tin phản hồi.* Là những thông tin từ quá trình thực hiện chính sách. Những thông tin này rất cần thiết cho quá trình phân tích ở giai đoạn thực thi và kiểm tra chính sách.

-*Thông tin dự báo.* Là thông tin về triển vọng phát triển kinh tế - xã hội. Thông tin này giúp dự tính mức độ phù hợp của chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

•Yêu cầu về thông tin trong phân tích chính sách:

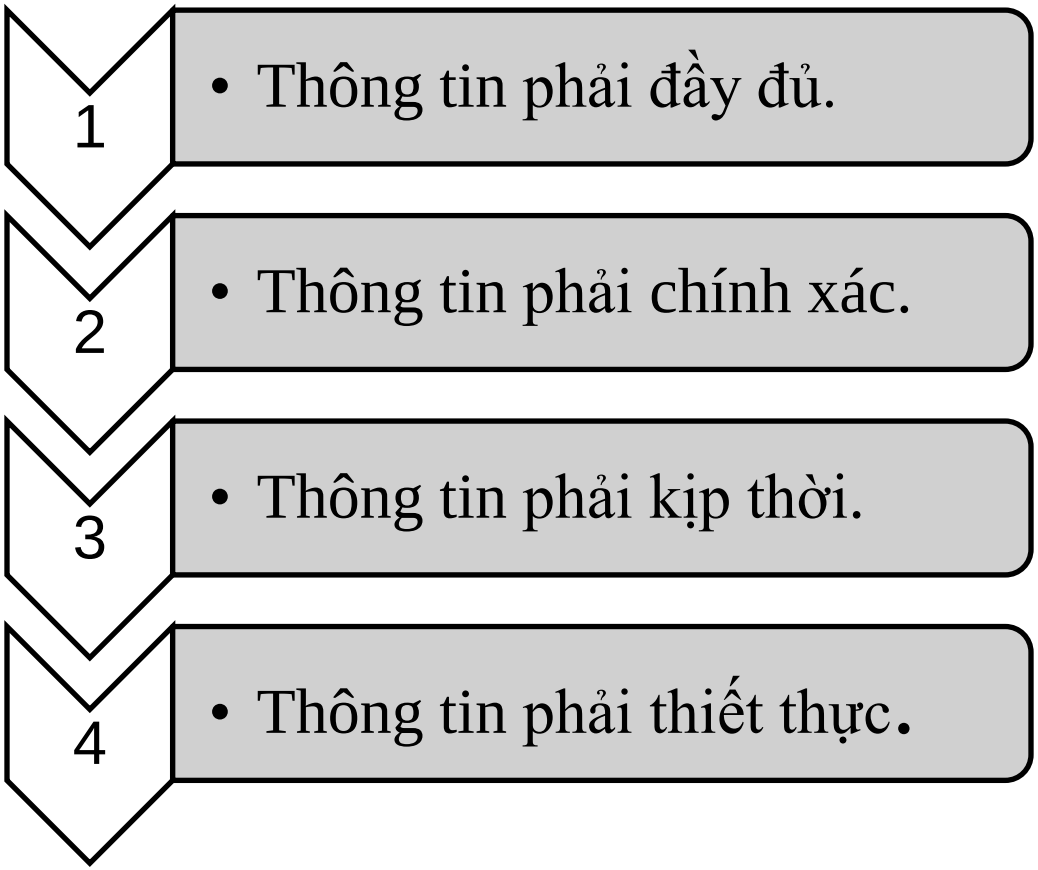

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

***Lưu ý:**

Bảo đảm những yêu cầu trên về thông tin là điều kiện quan trọng giúp cho quá trình phân tích chính sách thành công.

Người phân tích chính sách phải biết thu thập, xử lý thông tin liên quan đến tiến trình chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

II. MỘT SỐ MÔ HÌNH PHÂN T□CH CHÍNH SÁCH KINH TẾ - XÃ HỘI

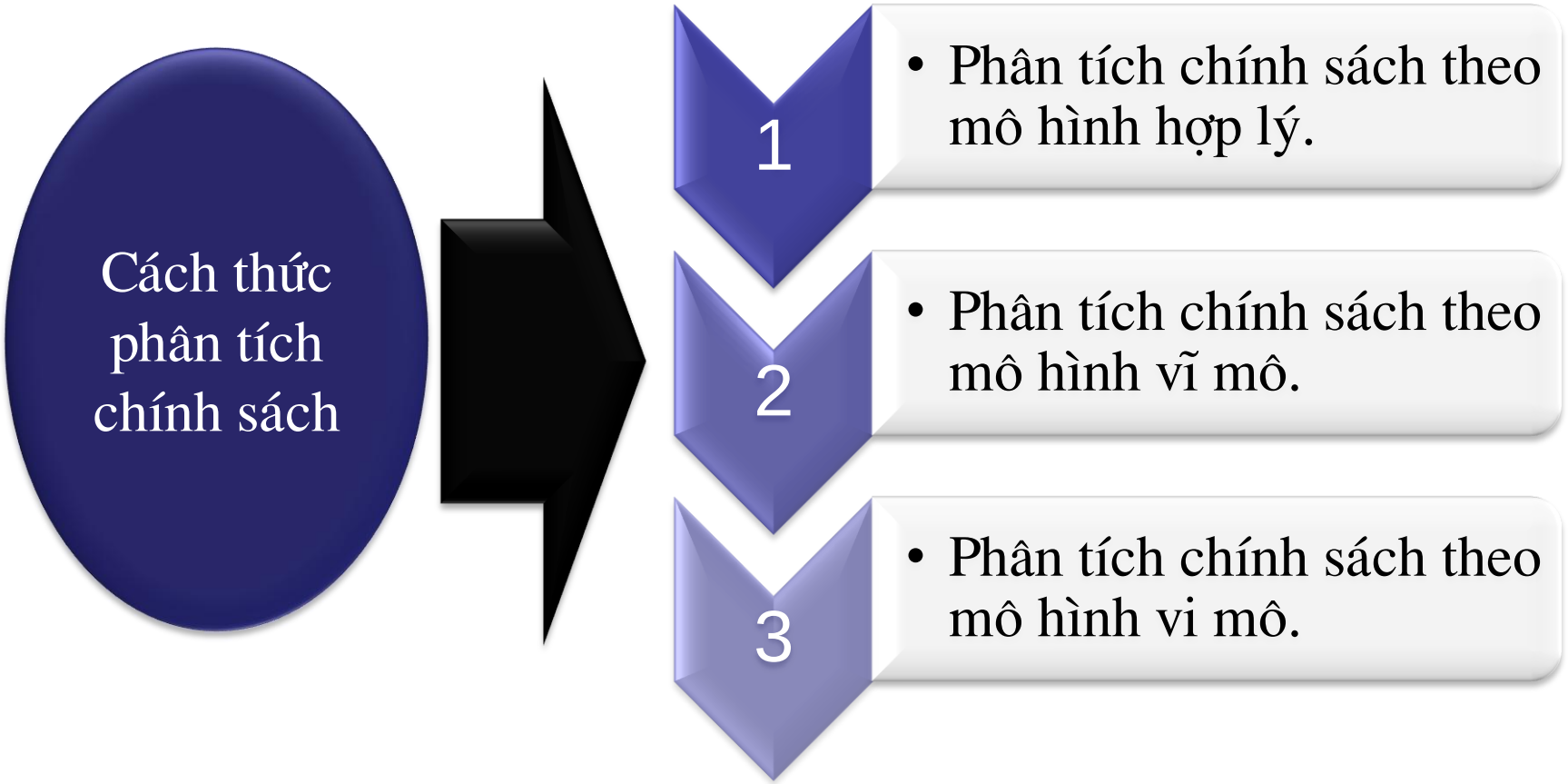

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

1. Phân tích chính sách theo mô hình hợp lý

* Mục tiêu của phân tích chính sách theo mô hình hợp lý là đưa ra được những kiến nghị về phương án chính sách tối ưu.

* Mô hình này là hợp lý bởi vì hoạt động phân tích tiến hành dựa theo bước của quá trình chính sách, nhờ đó mà lựa chọn được các phương tiện hữu hiệu nhất để đạt mục tiêu chính sách.

* Mô hình hợp lý bắt nguồn từ yêu cầu hiệu quả. Với những nguồn lực nhất định, cần tối đa hoá lợi ích xã hội.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

* Theo mô hình này, các nhà phân tích chính sách cũng có thể là những nhà hoạch định chính sách, những người tổ chức thực thi chính sách.

* Phân tích chính sách theo mô hình tối ưu giúp các nhà lãnh đạo ra quyết định chính sách và giúp các nhà tổ chức thực thi chính sách hiệu quả nhất.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

* Mô hình phân tích này bao gồm các bước:

- *Phân tích sự cần thiết của chính sách*: xác định vấn đề; nguyên nhân của vấn đề; sự cần thiết phải có chính sách.

- *Xây dựng cơ sở lý luận và thực tiễn* để phân tích chính sách.

- *Phân tích mục tiêu chính sách*: mục tiêu của chính sách là gì? Những mục tiêu ưu tiên? Mức độ hợp lý của các mục tiêu?

- *Phân tích giải pháp chính sách*: mức độ phù hợp của các giải pháp; các chỉ tiêu đánh giá các giải pháp; các đề xuất giải pháp.

- *Đánh giá ảnh hưởng của chính sách:* những tác động của chính sách và rút ra bài học cho tương lai.

- *Chỉ ra các ưu, nhược điểm* của chính sách và đưa ra kiến nghị về chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

2. Phân tích chính sách theo mô hình vĩ mô

1. Là xem xét, đánh giá ảnh hưởng của chính sách đến các mục tiêu kinh tế vĩ mô như tăng trưởng, ổn định kinh tế vĩ mô, việc làm, công bằng, dân chủ và tiến bộ xã hội…

2. Sử dụng các chỉ tiêu đánh giá thay đổi ở tầm vĩ mô: tỷ lệ thất nghiệp, tỷ lệ lạm phát, tỷ lệ biết chữ, thu nhập bình quân trên đầu người... để đo lường ảnh hưởng của chính sách.

3. Đối với mỗi chính sách, theo quan điểm vĩ mô, người ta thường phân tích một số ảnh hưởng quan trọng.

4. Đánh giá khái quát về mức độ đạt được (dự báo hoặc thực tế) mục tiêu vĩ mô đã đề ra.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

3. Phân tích chính sách theo mô hình vi mô

1. Là xem xét, đánh giá ảnh h- ởng của chính sách lên hoạt động của những chủ thể kinh tế- xã hội cụ thể.
2. Căn cứ vào ảnh h- ởng của chính sách lên những đối t- ợng cụ thể để đánh giá, phân tích hiệu lực và hiệu quả của chính sách.
3. Đối tượng chịu tác động trực tiếp của chính sách bao gồm những người, những tổ chức sẽ thu được lợi ích hoặc bị hại vì chính sách.
4. Chính sách còn có những tác động gián tiếp, kéo theo không ít các đối tượng khác mà các nhà phân tích chính sách cần phải quan tâm.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chính sách phát triển ngành du lịch

Đối tượng được hưởng lợi trực tiếp:
- Các tổ chức, đơn vị, cá nhân kinh doanh dịch vụ du lịch trong nước và nước ngoài.
- Khách du lịch trong và ngoài nước.

Các đối tượng được hưởng lợi gián tiếp:
- Các nhà hàng.
- Các vùng có di tích, thắng cảnh.
- Các doanh nghiệp vận tải.
- Các cửa hàng bán đồ lưu niệm.
- Các dịch vụ lưu trú, chữa bệnh.
- Các dịch vụ bưu chính viễn thông

…

Các đối tượng vừa được hưởng, vừa chịu phiền hà:
- Các cơ quan an ninh, nội chính.
- Ngành văn hoá...

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chính sách phát triển ngành du lịch

Các đối tượng có thể lợi dụng chính sách để gây rối, phá hoại:
- Các hoạt động gián điệp.
- Các tội phạm quốc tế lẩn trốn...
- Các hoạt động phi pháp: mại dâm, ma tuý...

Các đối tượng bị hạn chế, thiệt thòi do chính sách:
- Cơ quan bảo vệ môi trường
- Các lớp học.

Việc phân tích chính sách theo mô hình vi mô có thể khẳng định chính xác tác động của chính sách đến *những đối tượng nhất định*.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

III. PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH THEO MÔ HÌNH HỢP LÝ

1. Phân tích sự cần thiết của chính sách

- Xác định vấn đề.
- Nguyên nhân của vấn đề.
- Sự cần thiết phải có chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

2. Xây dựng khung khổ phân tích chính sách

a) Cơ sở lý luận

- Sự cần thiết của chính sách xuất phát từ yêu cầu thực hiện các chức năng của nhà nước:

  +Tạo lập môi trường.

  +Khắc phục các khuyết tật của thị trường.

  +Định hướng, điều tiết.

  +Kiểm tra, kiểm soát.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- Xác định các vấn đề chính sách phải giải quyết

  +Xác định mục tiêu

  +Xác định các giải pháp
- Xác định các điều kiện thực hiện chính sách

  +Các nguồn lực: vốn, con người, trình độ khoa học - công nghệ…

  +Khả năng tổ chức thực hiện

  +Dân trí

  …

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

b) Cơ sở thực tiễn

- Kinh nghiệm từ chính sách thực hiện trong giai đoạn trước.
- Kinh nghiệm của quốc gia, địa phương khác.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

3. Phân tích mục tiêu của chính sách

a) Các loại mục tiêu

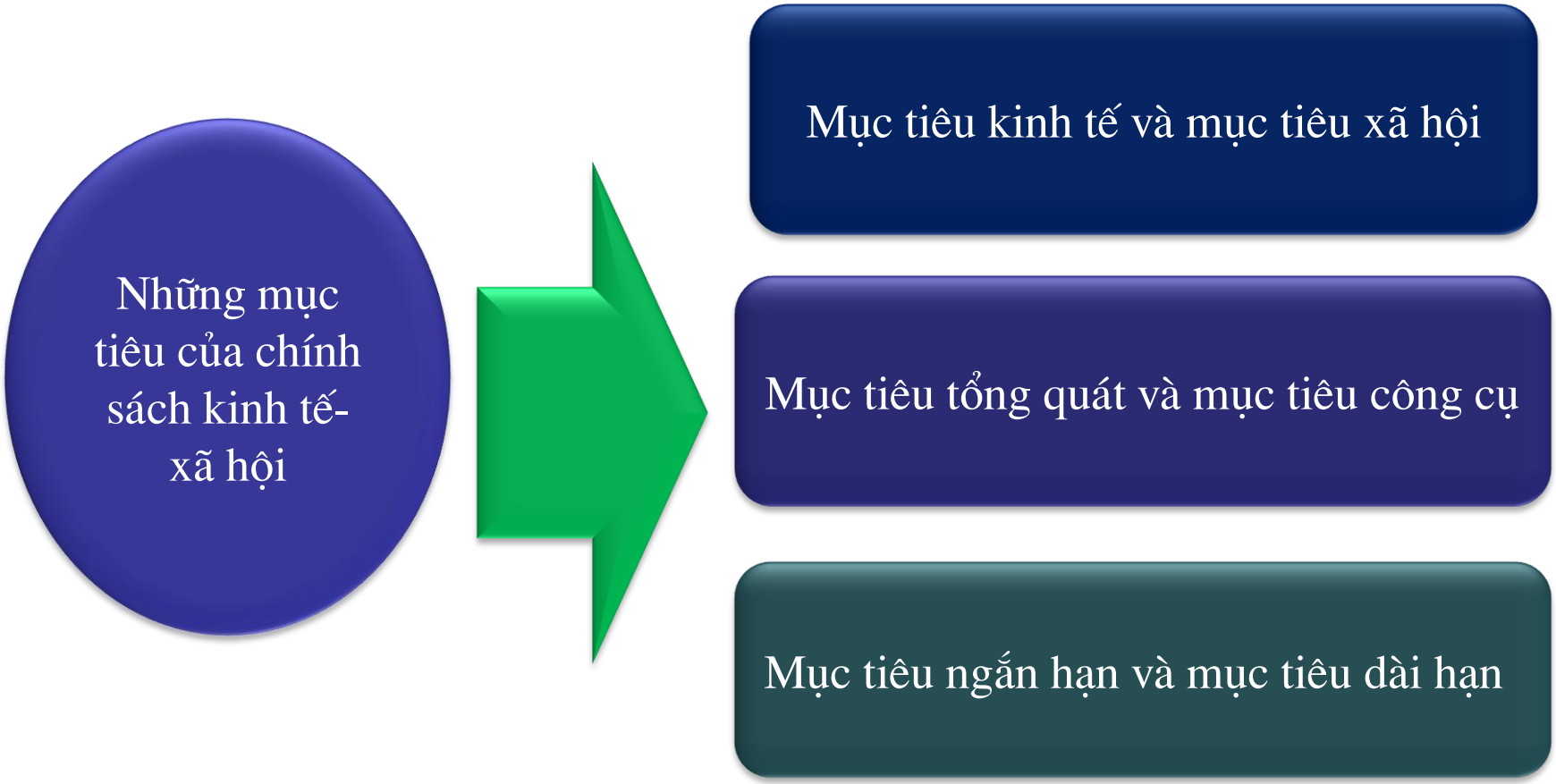

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Mục tiêu kinh tế đ- ợc đo bằng lợi ích kinh tế mà một chính sách đem lại cho các chủ thể kinh tế - xã hội.

Mục tiêu xã hội đ- ợc thể hiện qua các chỉ tiêu công bằng xã hội; phát triển con ng- ời...

Mục tiêu tổng quát của chính sách là các giá trị (hiệu quả và công bằng) mà xã hội cần đạt đ- ợc để phát triển.

Mục tiêu công cụ là những điều kiện cần phải đạt đ- ợc để thực hiện mục tiêu tổng quát của chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

b) *Sự khác nhau giữa mục tiêu và phương thức thực hiện mục tiêu của chính sách*

Trong phân tích chính sách thường hay xảy ra sự lẫn lộn giữa mục tiêu của chính sách với phương thức thực hiện mục tiêu của chính sách.

Sở dĩ có sự lẫn lộn này là vì phương thức cần phải đạt được để thực hiện mục tiêu của chính sách cũng cần được xây dựng, hoàn thiện.

Sự nhầm lẫn này ảnh hưởng không tốt đến thực hiện mục tiêu, gây lãng phí các nguồn lực.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- Lời khuyên cho những nhà phân tích chính sách là:

Coi sự đa dạng, không rõ ràng và tính mâu thuẫn của các mục tiêu nh- là đối t- ợng của phân tích chính sách.

Bắt đầu từ những mục tiêu chung, tổng quát; các giải pháp chính sách càng cụ thể càng tốt.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

c) Quá trình phân tích mục tiêu của chính sách

- Xác định các phương án mục tiêu của chính sách trên cơ sở nhận thức nhu cầu của thực tiễn.

- Xem xét và đánh giá mối quan hệ giữa các mục tiêu của chính sách đối với sự ràng buộc của các nguồn lực.

- Lựa chọn và kiến nghị những mục tiêu cần phải và có thể đạt được.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

4. Phân tích giải pháp chính sách

a) Lựa chọn ph□ơng pháp đánh giá các giải pháp

(1) Ph- ơng pháp phân tích lợi ích - chi phí truyền thống.

(2) Ph- ơng pháp phân tích định tính lợi ích - chi phí.

(3) Ph- ơng pháp phân tích lợi ích - chi phí sửa đổi (cải tiến).

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Phân tích lợi ích - chi phí truyền thống

- Là ph- ơng pháp đ- ợc sử dụng nếu lợi ích kinh tế là mục tiêu lựa chọn duy nhất và mọi ảnh h- ởng lên lợi ích kinh tế đều có thể tiền tệ hóa.

- Quy tắc lựa chọn ph- ơng pháp tối - u là: *lựa chọn ph□ơng án nào đem lợi ích ròng cao nhất.*

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Phân tích định tính lợi ích - chi phí

- Là phương pháp phân tích giải pháp khi chính sách chỉ có các mục tiêu kinh tế nhưng những ảnh hưởng của nó không lượng hoá được.

- Việc phân tích đ- ợc thực hiện bằng cách dự báo các ảnh h- ởng của chính sách; không tính toán đ- ợc một cách cụ thể lợi ích ròng của chính sách.

- Sự tranh luận mang tính định tính cần đ- ợc tiến hành để xác định thứ tự quan trọng của ảnh h- ởng chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Phân tích lợi ích - chi phí sửa đổi

- Ngoài mục tiêu kinh tế, chính sách còn có mục tiêu xã hội.

- Hoặc các ảnh hưởng chính sách thuần túy về kinh tế nhưng có chỉ tiêu lượng hoá được, có chỉ tiêu không.

- Mục tiêu xã hội được đo bằng những tiêu chí nhất định; phải xác định chi phí và lợi ích cho từng nhóm xã hội.

Trường hợp này còn gọi là phân tích phân phối lợi ích - chi phí.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

b) Các b□ớc phân tích giải pháp

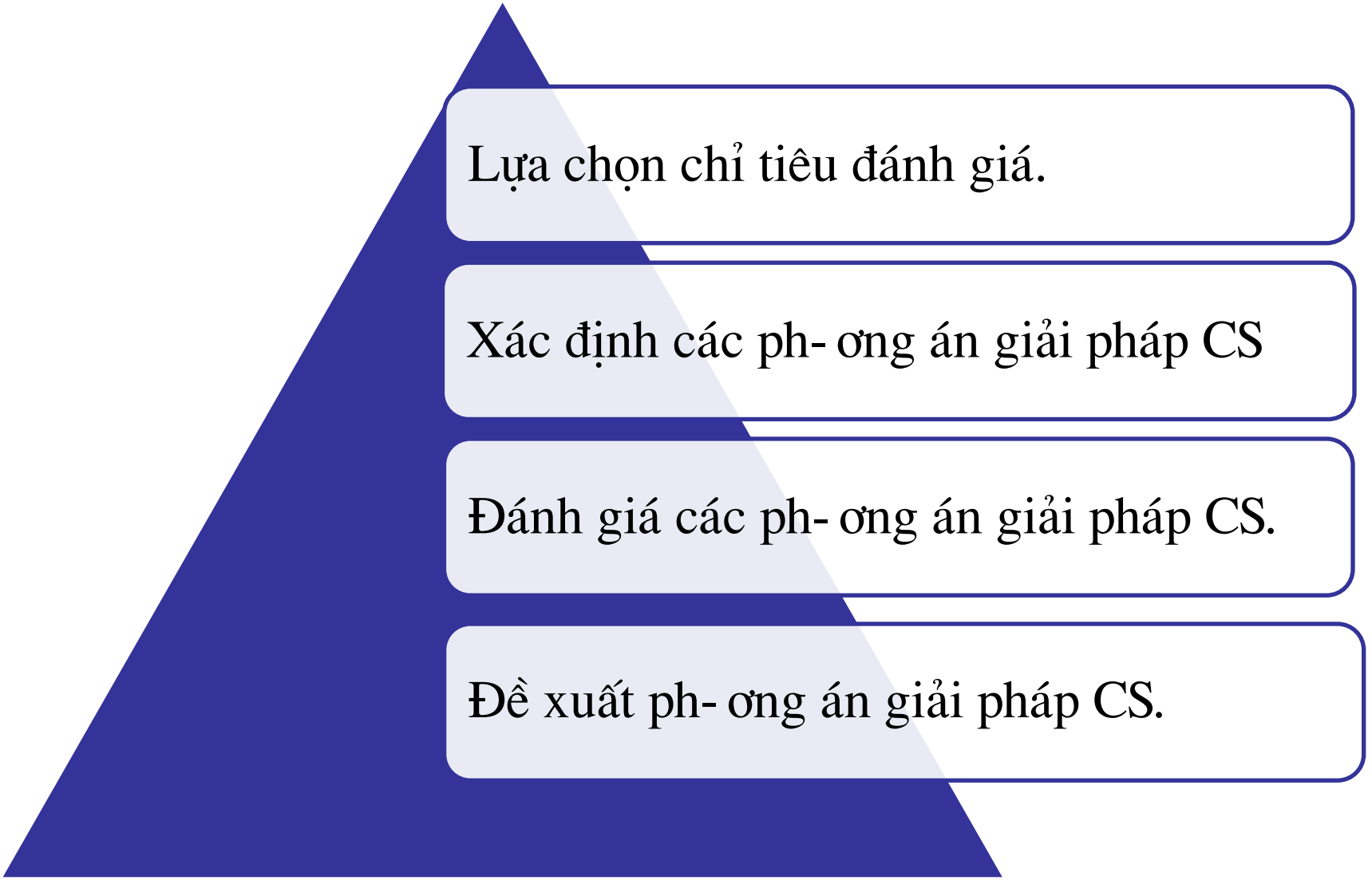

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

**Lựa chọn chỉ tiêu đánh giá*

- Để lựa chọn ph- ơng án chính sách tối - u cần đánh giá các giải pháp bằng các chỉ tiêu cụ thể.
- Ví dụ:

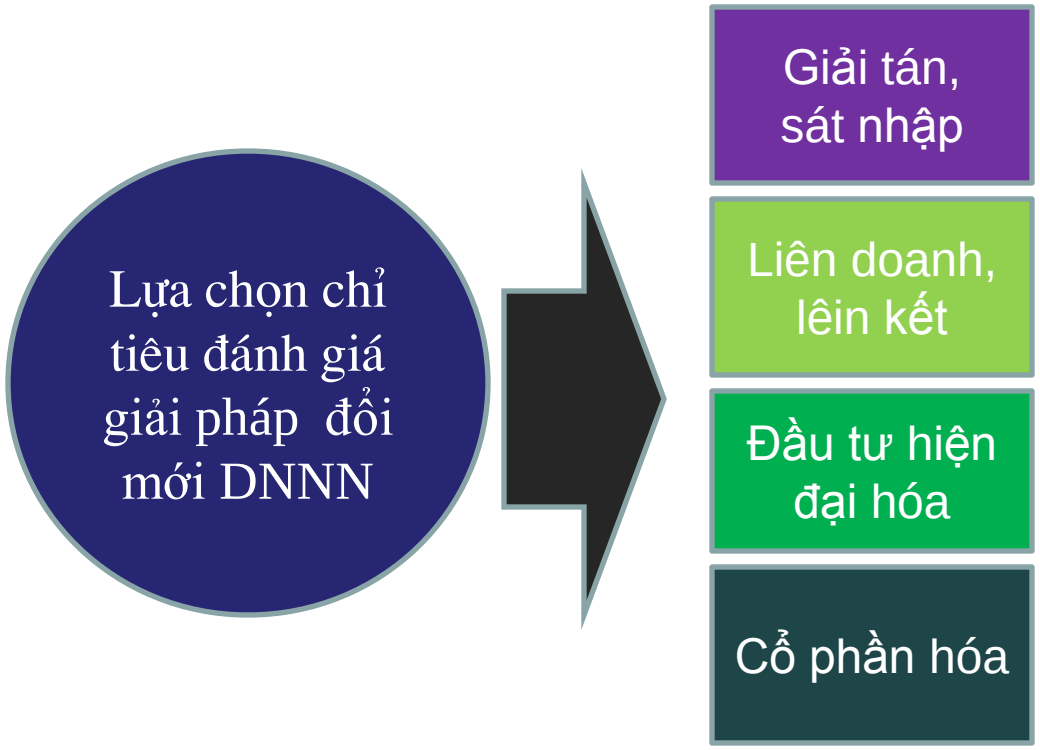

Các chỉ tiêu về lợi ích:
-Lượng vốn huy động
-Trình độ công nghệ
-Tỷ suất lợi nhuận
-Việc làm
-Thu nhập
- Vị thế của KTNN…

Các chỉ tiêu về chi phí:
-Chi tiêu NS
-Khả năng chi phối của nhà nước
-Tác động xã hội, môi trường…

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Một số nhận xét

1. • Các chỉ tiêu đánh giá giải pháp chính sách rất đa dạng do tầm ảnh h- ởng của các chính sách rất rộng lớn.
2. • Những chỉ tiêu này có thể mang tính định l- ợng hoặc định tính; có thể dễ đo l- ờng hoặc không.
3. • Một hệ thống chỉ tiêu tốt tạo cơ sở cho việc lựa chọn giải pháp tối - u.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

*Các yêu cầu:

Số l- ợng các chỉ tiêu đánh giá cần đ- ợc cân nhắc ở mức hợp lý, đo l- ờng đ- ợc mức độ thực hiện mục tiêu.

Hệ thống các chỉ tiêu cần phản ánh đ- ợc mức độ tác động của những ảnh h- ởng quan trọng của chính sách.

Cần cố gắng l- ợng hoá các chỉ tiêu đánh giá giải pháp chính sách, nhất là chính sách có mục tiêu xã hội.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

**Xác định các phương án giải pháp chính sách*

Các phương án giải pháp chính sách có thể được phát triển từ những nguồn sau:

1. Những giải pháp đã tồn tại.
2. Những giải pháp mang tính lý thuyết
3. Những giải pháp do các nhà khoa học và những nhà hoạt động thực tiễn đề xuất.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Những giải pháp đã tồn tại

Cần đ- ợc xem xét và đánh giá một cách kỹ l- ỡng bởi vì các chính sách ít khi hoàn toàn mới.

Sử dụng những giải pháp truyền thống cho phép tiết kiệm nguồn lực và không tạo ra những biến động lớn.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Những giải pháp mang tính lý thuyết

ít có khả năng ứng dụng trực tiếp trong thực tế nhưng sẽ cung cấp cho nhà phân tích khuôn khổ ban đầu.

Giảm bớt chi phí tìm tòi giải pháp, đảm bảo tính đồng bộ, hệ thống.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Những giải pháp do các nhà khoa học và những nhà hoạt động thực tiễn đề xuất

Đề xuất giải pháp của các nhà khoa học và những nhà hoạt động thực tiễn th- ờng là giải pháp mới, đặc thù.

Do quan điểm, lợi ích khác nhau, các đề xuất giải pháp có thể rất đa dạng, có nội dung trái ng- ợc nhau.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

*Chú ý:

Thứ nhất, không nên hy vọng sẽ có hệ giải pháp chính sách hoàn hảo.

- Các vấn đề của CS thường mang tính tổng hợp, đa mục tiêu.
- Một giải pháp không thể thực hiện các mục tiêu hay giải quyết tất cả các vấn đề.
- Hiếm khi có giải pháp tốt nhất đồng thời cũng là giải pháp duy nhất.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ hai, không nên chấp nhận theo cảm tính một số giải pháp nào đó là hấp dẫn hơn các giải pháp khác.

- Chính sách tối ưu chỉ được xác định thông qua quá trình đánh giá nghiêm túc khả năng thực hiện mục tiêu của tất cả các phương án chính sách.
- Mỗi giải pháp đều có ưu nhược điểm và chỉ được kiểm nghiệm qua thực tiễn.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ ba, không nên xây dựng giải pháp "vạn năng".

- Các giải pháp chung chung ít có giá trị thực tế.
- Cần - u tiên các giải pháp đ- ợc đảm bảo bằng các nguồn lực.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Lựa chọn ph□ơng án chính sách tối □u

1. Dự báo ảnh h- ởng của các ph- ơng án chính sách.
2. Đánh giá các ảnh h- ởng theo các chỉ tiêu.
3. So sánh các ph- ơng án thông qua hệ chỉ tiêu.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Dự báo các tác động của các giải pháp chính sách

Phân tích định tính tác động của các giải pháp chính sách.

Thiết kế những mô hình định lượng để dự báo ảnh hưởng của các giải pháp chính sách.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Phân tích định tính tác động của các giải pháp chính sách.

-Dự kiến được sơ bộ tác động của các giải pháp chính sách; giảm chi phí...

-Cần dự kiến tác động của các giải pháp đến thực hiện mục tiêu chính sách, yêu cầu các nguồn lực, khả năng tổ chức thực hiện, tác động của giải pháp đến các loại chủ thể…

-Loại bỏ những giải pháp không khả thi.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thiết kế những mô hình định lượng để dự báo ảnh hưởng của các giải pháp chính sách.

-Sử dụng mô hình định lượng trong trường hợp cần xác định chính xác tác động của giải pháp (thay đổi tỷ lệ dự trữ bắt buộc, thay đổi mức thuế, lãi suất…).

-Sử dụng mô hình định lượng thường phức tạp hơn, chi phí cao hơn phương pháp định tính.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Ma trận ảnh h- ởng của các giải pháp hạn chế ách tắc giao thông tại khu trung tâm

Các mục tiêu	Các chỉ tiêu	Ph- ơng án chính sách		
		Chính sách hiện tại	Tăng gấp đôi phí đỗ xe	Xóa các bãi để xe , lập tuyến xe buýt
1. Giảm ách tắc giao thông	1. Số l- ợng xe qua khu trung tâm (chiếc/ ngày)	50000	45000÷48000	3000÷3500
	2. Thời gian tắc xe trung bình (phút/lần)	20	12÷15	4÷5
2. Cải thiện tình hình tài chính	1.Thu nhập từ phí gửi xe và phí bãi tăng thêm (tỷ đồng/năm)	0	18÷20	-10 ÷- 12
	2. Chi phí thực hiện chính sách (tỷ đ/ năm)	10	10	35
3. Cải thiện tình hình kinh tế xã hội của t.phố	1. Thay đổi trong hoạt động k. doanh	0	Giảm	Giảm nhiều
	2. Thay đổi lợi nhuận của các DN trông xe (tỷ đồng/năm)	0	13	-9 ÷ - 10
	3. Sự quá tải của các bãi đỗ xe ở khu vực xung quanh	Cao	Trung bình	Không

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

*Chú ý

Trong tr- ờng hợp, tính không chắc chắn quá lớn, ph- ơng pháp phân tích định tính sẽ trở nên phù hợp hơn.

- Không nên che dấu sự không chắc chắn khi dự báo các ảnh h- ởng của chính sách.
- Có thể nêu lên giới hạn của sự ảnh h- ởng.
- Phải xem xét nhiều ma trận chỉ tiêu khác nhau.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Đánh giá các ảnh hưởng theo các chỉ tiêu

Ma trận dự báo thường thể hiện các ảnh hưởng ở dạng khó so sánh được. Do đó, cần hợp nhóm các ảnh hưởng có mối quan hệ gần gũi với nhau.

Nên xây dựng những chỉ tiêu đánh giá các ảnh hưởng có thể so sánh được với nhau.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

So sánh các phương án thông qua các chỉ tiêu

Phương án tối ưu sẽ được lựa chọn dễ dàng nếu:

- ✓ Chỉ có một chỉ tiêu duy nhất.
- ✓ Tồn tại một phương án có thứ bậc cao nhất ứng với mọi chỉ tiêu.

Những điều kiện lý tưởng đó thường không có trong thực tế.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

*Trong tr- ờng hợp độ tin cậy của các ảnh h- ởng chính sách không đ- ợc đảm bảo chắc chắn, việc đánh giá các ph- ơng án có thể đ- ợc tiến hành theo những cách thức sau đây:

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Ph- ơng pháp kịch bản

- ✓ Đ- ợc áp dụng khi các ảnh h- ởng không chắc chắn.
- ✓ Mỗi kịch bản sẽ cho một ph- ơng án tốt nhất. Ph- ơng án tốt nhất đối với mọi kịch bản sẽ đ- ợc lựa chọn.
- ✓ Nếu không có ph- ơng án nào đ- ợc nh- vậy, sự lựa chọn có thể dựa vào hai tiêu chí:

  1) Ph- ơng án đem lại kết quả tốt nhất trong phần lớn các tr- ờng hợp.

  2) Ph- ơng án tránh đ- ợc những hậu quả xấu nhất trong mọi kịch bản.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Ph- ơng pháp đánh giá ảnh h- ởng trong tr- ờng hợp tốt nhất và tr- ờng hợp xấu nhất

- ✓ Đ- ợc áp dụng khi mức độ tin cậy đối với kết quả các ph- ơng án chính sách khác nhau.
- ✓ Có những ph- ơng án có thể đánh giá đ- ợc ảnh h- ởng, có ph- ơng án khác lại không.
- ✓ Khi đó, phải quyết định tr- ờng hợp nào trong giới hạn xấu nhất và tốt nhất để so sánh với các ph- ơng án chính sách khác.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Ph- ơng pháp cho điểm

- ✓ Đ- ợc áp dụng cho tr- ờng hợp có nhiều chỉ tiêu không thể quy về một hệ tiêu chuẩn.
- ✓ Đ- ợc chọn là ph- ơng án có tổng số điểm cao nhất theo tất cả các chỉ tiêu.

Ví dụ, việc lựa chọn ph- ơng án thi công các tuyến giao thông trong đấu thầu công cộng có thể dựa vào ba chỉ tiêu:

- Đáp ứng tiêu chuẩn kỹ thuật.
- Giá thành.
- Tiến độ thi công.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Giả sử có ba ph- ơng án với số điểm sau:

Tiêu chuẩn	***1*** *(Kỹ thuật)*	***2*** *(Giá thành)*	***3*** *(Thời gian)*	***Tổng số điểm***
Ph- ơng án 1	7	10	12	29
Ph- ơng án 2	9	6	10	25
Ph- ơng án 3	11	8	8	27

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Ph- ơng pháp cho điểm theo hệ số

- Đ- ợc áp dụng cho tr- ờng hợp các chỉ tiêu có tầm quan trọng khác nhau.
- Tầm quan trọng sẽ quyết định độ lớn của các hệ số.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chỉ tiêu	*Trọng số*
Đáp ứng tiêu chuẩn kỹ thuật	4
Giá thành	2
Tiến độ thi công	1

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- *Ph□ơng pháp cho điểm theo hệ số*

Tiêu chuẩn	***1*** *(Kỹ thuật)*	***2*** *(Giá thành)*	***3*** *(Thời gian)*	***Tổng số điểm***
Ph- ơng án 1	28	20	12	60
Ph- ơng án 2	36	12	10	58
Ph- ơng án 3	44	16	8	68

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chỉ tiêu	*Trọng số*
Đáp ứng tiêu chuẩn kỹ thuật	2
Giá thành	1
Tiến độ thi công	4

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- *Ph□ơng pháp cho điểm theo hệ số (có trọng số)*

Tiêu chuẩn	***1*** *(Kỹ thuật)*	***2*** *(Giá thành)*	***3*** *(Thời gian)*	***Tổng số điểm***
Ph- ơng án 1	14	10	48	72
Ph- ơng án 2	18	6	40	64
Ph- ơng án 3	22	8	32	62

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

- Một cách làm khác là phân cho mỗi chỉ tiêu một giới hạn điểm nhất định trong tổng số điểm.
- Ví dụ, tổng số điểm cao nhất của tất cả các chỉ tiêu là 100. Điểm kỹ thuật cao nhất đ- ợc 40 điểm, giá thành 40 điểm và thời gian 20 điểm. Đ- ợc lựa chọn là ph- ơng án có tổng số điểm cao nhất.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

5. Phân tích tác động của chính sách

- Phân tích tác động chính sách được tiến hành ngay khi chính sách được soạn thảo; đang hoặc sau khi tổ chức thực thi.

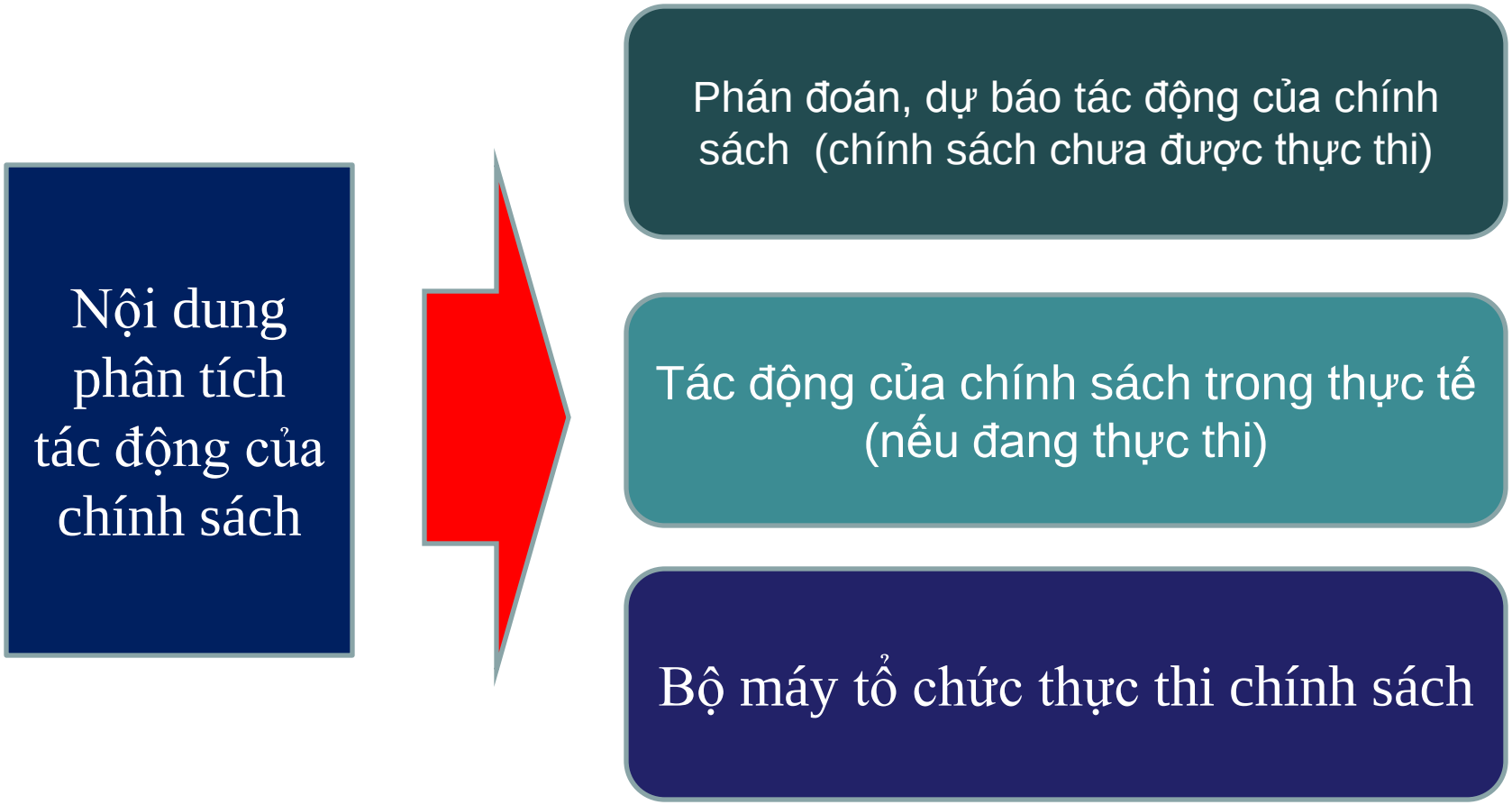

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Phán đoán, dự báo tác động của chính sách (chính sách chưa được thực thi)

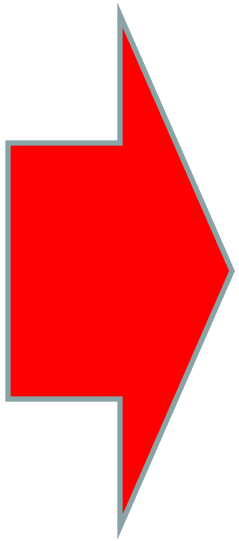

Lý thuyết

Kinh nghiệm thực tiễn

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Nội dung phân tích tác động của chính sách trong thực tế

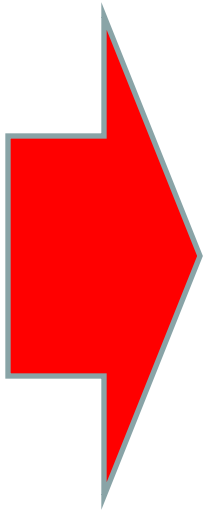

Lợi ích chính sách đem lại cho các chủ thể

Những chi phí do việc thực thi chính sách

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

6. Kiến nghị chính sách

- Giai đoạn quan trọng của quá trình phân tích chính sách theo mô hình hợp lý là đưa ra những kiến nghị về chính sách.

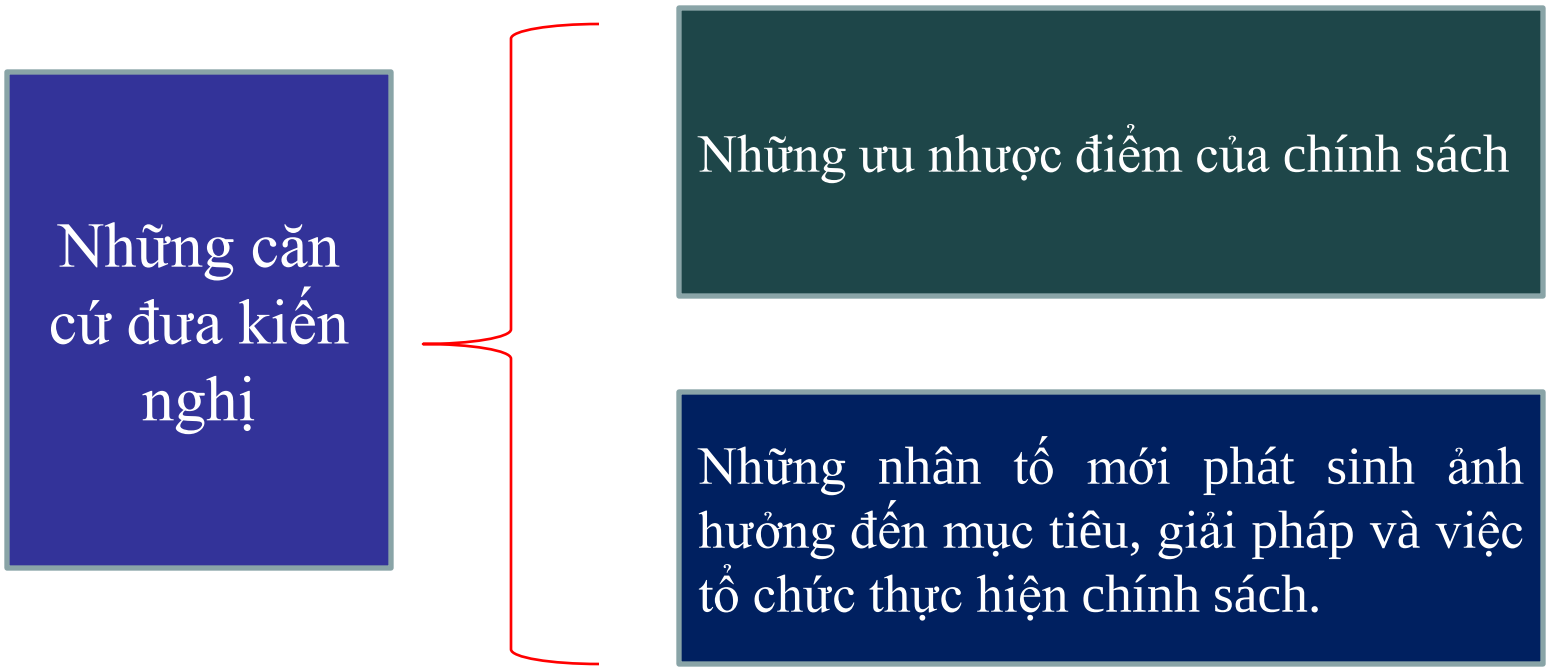

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Các kiến nghị cần phải trả lời được ba câu hỏi:

- ✓ *Thứ nhất*, những người sử dụng kết quả của phân tích chính sách sẽ phải làm gì?
- ✓ *Thứ hai*, tại sao họ lại phải làm điều đó?
- ✓ *Thứ ba*, họ phải làm điều đó như thế nào?

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

* Có ba lời khuyên cho những nhà phân tích chính sách:

Thứ nhất, các kiến nghị phải đ- ợc trực tiếp suy ra từ việc phân tích, đánh giá chính sách. Từ đó, kết quả phân tích chính sách là có cơ sở.

Phải làm cho ng- ời sử dụng kiến nghị thấy rằng nhà phân tích hoàn toàn tin t- ởng vào những lập luận và những lựa chọn đ- ợc đ- a ra.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ hai, cần tóm tắt ngắn ngọn những ưu điểm và nhược điểm của kiến nghị chính sách.

- Tại sao người sử dụng cần chấp nhận phương án chính sách được kiến nghị?
- Chính sách đó sẽ đem lại những lợi ích và chi phí nào?
- Rủi ro nào có thể xảy ra?

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Thứ ba, phải đưa ra một cách rõ ràng những kiến nghị tổ chức thực thi chính sách.

- Đưa chính sách vào thực tế thông qua các kênh truyền tải nào?
- Kiểm tra việc thực hiện chính sách như thế nào?
- Dự báo những nhân tố cản trở quá trình thực thi chính sách và các thức vượt qua những cản trở ấy.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP TÌNH HUỐNG

1. Phân tích chính sách là gì? Những nhiệm vụ cơ bản của phân tích chính sách?
2. Các nhà phân tích chính sách cần có những loại kiến thức cơ bản gì?
3. Quan điểm phân tích chính sách?
4. Cơ sở thông tin của phân tích chính sách?
5. Một số mô hình phân tích chính sách? □ nghĩa của những mô hình đó?
6. Quá trình phân tích chính sách theo quan điểm hợp lý?
7. Phân tích chính sách theo phân công.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Kiểm tra giữa kỳ

1. Vai trò của chính sách nhà nước trong phát triển kinh tế - xã hội?
2. Những ưu điểm và hạn chế chủ yếu của các chính sách kinh tế - xã hội của Việt Nam?

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt